

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2018

aruandeaasta lõpp: 31.12.2018

nimi: Eesti Leader Liit

registrikood: 80340827

tänav ja maja number: Pärnu mnt 10

linn: Abja-Paluoja linn

vald: Mulgi vald

maakond: Viljandi maakond

postisihnumber: 69403

telefon: +372 55537360

e-posti aadress: info@leaderliit.eu

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	5
Bilanss	5
Tulemiaruanne	6
Rahavoogude aruanne	7
Netovara muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	9
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksud	10
Lisa 4 Võlad ja ettemaksud	10
Lisa 5 Annetused ja toetused	10
Lisa 6 Mitmesugused tegevuskulud	11
Lisa 7 Tööjõukulud	11
Lisa 8 Seotud osapooled	11
Aruande allkirjad	13

Eesti Leader Liidu 2018. aasta tegevusaruanne

Eesti Leader Liit on LEADER tegevusgrupe koondav ühing, mis esindab arendusorganisatsioone, kes tegutsevad kogukondade ühendajana, regionaalpoliitika toetajana ja maaelu hoidjana.

2018. aastal on organisatsioon toimiv, seistes aktiivselt Eesti maaelu arendamises Leader-põhimõtete hoidmise ja Leader-meetme kvaliteetse rakendamise eest. Igapäevaselt tehti koostööd mitmete partneritega, et laiendada kogukonnameetodi kogemust ja anda kogukondadele rohkem õigusi piirkondlike strateegiate planeerimiseks ja täitmiseks järgmisel rahastusperioodil.

Liidu **liikmeks** on 31.12.2018 seisuga 20 kohalikku LEADER tegevusgruppi. 2018. a. jooksul suurenes liikmete arv 1 võrra.

Eesti Leader Liidu **juhtimisorganiteks** on üldkoosolek ja juhatus.

2018. aastal toimus kaks üldkoosolekut — 18. juunil ja 13. detsembril.

Juhatuse liikmed 2018. aastal:

Valdek Haugas, Virumaa Koostöökogu (esimees),
Tiiu Rüütle - Põlvamaa Partnerluskogu
Silva Anspal - Järva Arengu Partnerid
Karl Õmblus - Võrtsjärve Ühendus
Rafael Milerman - Lääne Harju Koostöökogu
Endla Mitt - Piiriveere Liider (alates 13.12.2018)
Jüri Saar - Saarte Koostöökogu (alates 13.12.2018)

2018. aastal toimus 8 juhatuse koosolekut. Juhatuse liikmetele 2018. aastal hüvitist ei makstud.

Alates 2014. aasta veebruarist on Eesti Leader Liidus ametis tegevjuht. 2018. aasta algul toimus tegevjuhi konkurss, uus töötaja asus tööle 05.03.2018 (1,0 kohta). Aasta esimesel kolmel kuul, kui tegevjuhi ametikoht oli osaliselt täitmata, oli ametis projektijuht koormusega 0,7 kohta.

2018. aastal jätkasid Eesti Leader Liidu esindajad osalemist MAK 2014-2020 juhtimiskomisjonis, MAK 2014-2020 seirekomisjonis, ELARDi (Euroopa LEADER Ühendus Maaelu Arenguks) juhatuses, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees asendusliikmena, Maaeluvõrgustiku koostöökogas ning Eesti regionaalarengu strateegia 2014-2020 elluviimist koordineerivas töörühmas. Lisandusid esindusfunktsioonid Põllumajanduse ja Kalanduse arengukava 2030 koostamise juhtrühmas, strateegia Eesti 2035 koostamise töörühmas, Euroopa Maaeluvõrgustike assambleel ning Kodanikuühiskonna programm 2021-2030 juhtrühmas. Eesti Leader tegevusgruppide esindaja on ka PRIA klientide Nõukoja liige. 2018. aastal jätkus ka Eesti Leader Liidu esindaja Kristiina Tammetsi ELARD asepresidentuur. Lisaks sellele esindab ta Eesti tegevusgrupe Euroopa Maaeluvõrgustiku alalises töögrupis "LEADER ja Kogukonna juhitud kohalik areng".

5. detsembril 2018 sõlmiti kolmepoolne Ühiste kavatsuste kokkulepe kogukonna juhitud kohaliku arengu meetodi rakendamiseks Euroopa Liidu struktuuri- ja investeerimisfondide toel. Lepingu partneriteks on Eesti Külalikumine Kodukant Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda ning see jääb liituda soovijatele avatuks. Leppe eesmärgiks on on maakogukondade võimekuse suurendamine

laiapõhjalise koostöö ja kaasamise kaudu vastavalt kogukonna juhitud kohaliku arengu meetodile (CLLD). Ühiselt antakse Riigikogule ja valitsusele teada, et juba toimivad võrgustikud ja aktiivsed inimesed on valmis võtma suuremat vastutust kohaliku elu, kogukondlike teenuste ja ettevõtluse korraldamisel, riigi poolt oodatakse seadusandlikke raame ja suuremat usaldust.

CLLD ehk kogukonnameetodi ja multifondide 2020+ rakendamise teemaga tegeleti Eesti Leader Liidus läbivalt terve aasta jooksul. Vastavasse töörühma kutsuti osalema ka koostööpartnerite esindajaid (kalandusvõrgustik, MAK võrgustik, Eesti Linnade ja Valdade Liit, Kodukant, EPKK) ning toimus 6 töörühma koosolekut. Kokkuvõtted töörühmade aruteludest on avalikult kättesaadavad leaderliit.eu koosolekute rubriigis.

Kogukonnameetodi ja multifondide toimimise kogemusi teistes Euroopa riikides tutvustati Riigikogu maaelukomisjonis ja rahandusministeeriumis kolmel erineval kohtumisel.

Kogukonnameetodi võimalused olid peamiseks aruteluteemaks ka Eesti Leader Liidu (kaas)korraldatud üritustel:

Sündmus	Aeg	Koht
LEADER/CLLD Seminar "Kogukonna juhitud kohalik areng Euroopas ja Eestis 2021-2027"	17. mai	Maaeluministeerium, Tallinn
Arvamusfestivali Ääreala arutelu "Eurotoetuste vähenemine – väljakutse kogukondadele"	10. august	Paide, Järvamaa
Piirkondlik seminar Saaremaa ja Hiiumaa partnerorganisatsioonidega	24. september	Aste, Saaremaa
Piirkondlik seminar Kagu-Eesti partnerorganisatsioonidega	16. oktoober	Taevaskoda, Põlvamaa
Piirkondlik seminar Ida- ja Lääne-Virumaa partnerorganisatsioonidega	21. november	Kiviõli, Ida-Virumaa
LEADER visioonikonverents „Kuidas kohapeal arukalt otsustada?“	5. detsember	Jäneda, Lääne-Virumaa
Eesti Leader Liidu arengupäevad	12.-13. detsember	Pärnu

2018. aastal pöördus Eesti Leader Liit maaeluministeeriumi poole mitmel korral, otsides lahendusi LEADER maastikul tekkinud kitsaskohtadele, mis pidurdasid või kitsendasid tegevusgruppide igapäevatööd. Eesti Leader Liit koondas kahel korral LEADER tegevusgruppide ettepanekuid LEADER määruse muutmise osas ning esitas maaeluministeeriumile kommentaarid ja ettepanekud Põllumajanduse ja kalanduse arengukava mustandile. Korduvalt pöörduti ühiste ettepanekute või küsimustega ka PRIA juhtkonna poole. Toimused regulaarsed kohtumised maaeluministeeriumi maaelupoliitika ja analüüsi osakonna töötajatega.

Novembris 2018 viidi liikmete hulgas läbi rahuloluuring ning ootuste ja vajaduste kaardistus. Üldine rahulolu liidu tegevuste ja sisekommunikatsiooniga oli kõrge, kitsaskohtadena toodi esile asjaolu, et 6 LEADER tegevusgruppi ei ole siiani liikmeks astunud ega ühistegevustesse panustanud.

Eesti Leader Liidul on kavas ka 2019. aastal jätkata ELL töörühmade praktikat, koostööd seniste partneritega, propageerida kogukonnameetodi kasutamist, laiendada liikmeskonda, ning jätkuvalt ühendade, esindada ja arendada kõiki Eesti LEADER tegevusgruppe.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	21 188	14 720	2
Nõuded ja ettemaksud	4 387	3 808	3
Kokku käibevarad	25 575	18 528	
Kokku varad	25 575	18 528	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	1 192	1 606	4
Kokku lühiajalised kohustised	1 192	1 606	
Kokku kohustised	1 192	1 606	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	16 922	21 906	
Aruandeaasta tulem	7 461	-4 984	
Kokku netovara	24 383	16 922	
Kokku kohustised ja netovara	25 575	18 528	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	52 287	44 973	
Annetused ja toetused	5 830	11 419	5
Kokku tulud	58 117	56 392	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	0	-154	
Mitmesugused tegevuskulud	-26 199	-38 945	6
Tööjõukulud	-24 445	-22 273	7
Muud kulud	-15	-4	
Kokku kulud	-50 659	-61 376	
Põhitegevuse tulem	7 458	-4 984	
Muud finantstulud ja -kulud	3	0	
Aruandeaasta tulem	7 461	-4 984	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2018	2017
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	7 458	-4 984
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-579	458
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-414	113
Kokku rahavood põhitegevusest	6 465	-4 413
Rahavood investeerimistegevusest		
Laekunud intressid	3	0
Kokku rahavood investeerimistegevusest	3	0
Kokku rahavood	6 468	-4 413
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	14 720	19 133
Raha ja raha ekvivalentide muutus	6 468	-4 413
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	21 188	14 720

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2016	21 906	21 906
Aruandeaasta tulem	-4 984	-4 984
31.12.2017	16 922	16 922
Aruandeaasta tulem	7 461	7 461
31.12.2018	24 383	24 383

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Leader Liit raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele, see on avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogu, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendab rahandusministri määrus. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes põhimõttest, et ühing on jätkuvalt tegutsev. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes ühe euro täpsusega.

Raha

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel arvelduskonto jääki pangas ja sularaha jääki kassas.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Nõuete hindamisel on vaadeldud iga nõuet eraldi, arvestades teada olevat infot kliendi maksuvõime kohta. Nõuded ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, lähtudes laekumise tõenäosusest.

Annetused ja toetused

Annetuste ja toetustena kajastatakse sihtfinantseerimine ning mitteliikmetelt saadud mittesihtfinantseerimine. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Tulud

Liikmetelt saadud tuluna kajastatakse tulu liikmemaksudest ning muud liikmetelt saadud tasud. Liikmemaksu tulu kasutatakse ja käsutatakse MTÜ eesmärkide saavutamiseks vastavalt kehtivatele õigusaktidele ning põhikirjale. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamise järel. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses.

Kulud

Kulud kajastatakse õiglasest väärtuses ning kajastatakse samas perioodis kui kajastatakse nendega seotud tulusid.

Seotud osapooled

Aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks organisatsiooni juhatuse liikmeid ning tegevjuhti ja eespool nimetatud isikute lähisugulasi ja nendega seotud ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Arvelduskontod pankades	21 188	14 720
Kokku raha	21 188	14 720

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2018	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	3 872	3 872
Ostjatelt laekumata arved	3 872	3 872
Ettemaksed	515	515
Tulevaste perioodide kulud	28	28
Muud makstud ettemaksed	487	487
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 387	4 387
	31.12.2017	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	3 808	3 808
Ostjatelt laekumata arved	3 808	3 808
Kokku nõuded ja ettemaksed	3 808	3 808

Lisa 4 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2018	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	402	402
Maksuvõlad	790	790
Kokku võlad ja ettemaksed	1 192	1 192
	31.12.2017	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	57	57
Maksuvõlad	1 549	1 549
Kokku võlad ja ettemaksed	1 606	1 606

Lisa 5 Annetused ja toetused (eurodes)

	2018	2017
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 000	9 629
Mittesihotsatabelised annetused ja toetused	2 830	1 790
Kokku annetused ja toetused	5 830	11 419

Lisa 6 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2018	2017
Mitmesugused bürookulud	1 156	1 116
Lähetuskulud	423	982
IT tarkvara haldus	910	391
Juriidilised teenused	0	1 596
Sõidukite majandamiskulu, ,transpordikulu (isikliku sõiduauto kulu)	3 378	3 172
Liikmemaksud	1 500	1 500
Ürituste korraldamine	10 099	10 399
Reklaammaterjal	0	759
Raamatupidamisteenus	1 714	0
Seminaridel osalemise kulu	519	0
ELARD-i kulud	6 500	19 030
Kokku mitmesugused tegevuskulud	26 199	38 945

Lisa 7 Tööjõukulud

(eurodes)

	2018	2017
Palgakulu	18 270	13 554
Sotsiaalmaksud	6 175	8 719
Kokku tööjõukulud	24 445	22 273
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	1	1

Lisa 8 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2018	31.12.2017
Juriidilisest isikust liikmete arv	20	19

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2018	31.12.2017
	Nõuded	Nõuded
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	45	1 681

2018	Müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	16 999
2017	Müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	5 193

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2018	2017
Arvestatud tasu	14 857	15 301

2018 on tegevjuhile arvestatud töötasu summas 14857